

Locatieontwikkeling Stappegoor te Tilburg

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

13 juli 2005 / rapportnummer 1601-33

commissie voor de milieueffectrapportage

College van burgemeester en wethouders van
gemeente Tilburg
Afdeling Ruimtelijke Ordening
t.a.v. dhr. L. van Grinsven
Postbus 717
5000 AS TILBURG

uw kenmerk
PU2005 005923 LvG

uw brief
2 mei 2005

ons kenmerk
1601-34/vE/gl

Onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Locatieontwikkeling Stappegoor te Til-
burg

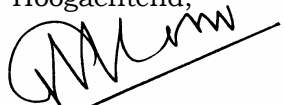
doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
13 juli 2005

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de locatie Stappegoor te Tilburg. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. G. Blom
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Locatieontwikkeling Stappegoor te Tilburg

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Locatieontwikkeling Stappegoor te Tilburg

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Locatieontwikkeling van Stappegoor te Tilburg,

uitgebracht aan het College van burgemeester en wethouders van gemeente Tilburg door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Locatieontwikkeling Stappegoor te Tilburg,

de secretaris

drs. M. van Eck

de voorzitter

dr.ir. G. Blom

Utrecht, 13 juli 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN.....	1
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Besluitvorming	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Bezoekersaantallen.....	3
4.2 Verkeer, vervoer en parkeren.....	3
4.3 Ruimtelijke opzet van het plan	4
4.4 Mitigerende maatregelen.....	4
4.5 Alternatieven en varianten.....	5
4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	6
4.7 Referentie	6
5. EFFECTBESCHRIJVING	6
5.1 Algemeen	6
5.2 Verkeer en vervoer	6
5.3 Geluid.....	7
5.4 Lucht.....	7
5.5 Externe veiligheid	8
5.6 Lichthinder	8
5.7 Woon- en leefmilieu	9
5.8 Overige milieuaspecten.....	9
6. VORM EN PRESENTATIE.....	9
7. OVERIGE PUNTEN.....	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in De Tilburgse Koerier d.d. 4 mei 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Tilburg gaat de locatie Stappegoor herontwikkelen voor sport, onderwijs, leisure en woningbouw in samenwerking met een Consortium van Rabo Vastgoed B.V. Crapts Projectontwikkelingsmij B.V. en Hopman Interheem Groep B.V.

De locatie Stappegoor is 69 ha groot en wordt begrensd door de Goirleseweg, de Ringbaan-Zuid, de Stappegoorweg, de Abcovensweg en de Rijksweg A58. De bestaande functies worden voor een belangrijk deel gehandhaafd, maar het gebied wordt heringericht, waarbij nieuwe functies worden toegevoegd.

De gemeente start een procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.), omdat het gebied naar verwachting meer dan 500.000 bezoekers (extra) per jaar trekt en groter is dan 50 ha.

Bij brief van 2 mei 2005¹ is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Tilburgse Koerier van 4 mei 2005².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Deze zijn, voor zover milieurelevant, in het advies verwerkt.

In 1999 is reeds een m.e.r.-procedure gestart voor een Megabioscoop in het plangebied. Daarover heeft de Commissie in 2000 een toetsingsadvies uitgebracht. De gegevens uit dit MER kunnen worden gebruikt in het op te stellen MER, mits deze nog actueel zijn. Wel adviseert de Commissie rekening te houden met de kritische kanttekeningen die zij over het MER in haar toetsingsadvies heeft opgenomen.

De Commissie heeft kennisgenomen van het Masterplan Stappegoor. Zij is van mening dat dit plan al veel informatie bevat die in het kader van m.e.r. relevant is. De Commissie adviseert de hoofdpunten uit het Masterplan in het MER op te nemen.

2. HOOFDPUNTEN

De Commissie beschouwt de punten die in dit hoofdstuk worden genoemd als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als die informatie ontbreekt:

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

- goed onderbouwde ramingen van de bezoekersaantallen in de vorm van scenario's, waaruit de bandbreedte naar voren komt;
 - een beschrijving van de te verwachten verkeers- en vervoersbewegingen, de parkeerbehoefte, inclusief de gevolgen daarvan voor de parkeerdruk in de omgeving en de (over-)belasting van het omliggende wegennet of het aan- en afvoerende (collectief) vervoerssysteem;
 - een duidelijk antwoord op de vraag of en hoe de voorgenomen activiteit uitvoerbaar is binnen de vigerende milieunormen (grens- en richtwaarden), alsmede welke maatregelen daarvoor nodig zijn; ga daarbij in op het woonmilieu bij de bestaande en nieuwe woningen in het plangebied, het leefmilieu op de sportterreinen en eventuele hinder buiten het plangebied.
- Zorg voor een goede samenvatting van het MER.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

De startnotitie karakteriseert de belangrijkste tekortkomingen van het plangebied met de begrippen *onoverzichtelijk* en *(te) extensief*. Voor het plangebied wordt gestreefd naar *een nieuwe identiteit met een sterk draagvlak*. Op basis van deze visie is gekozen voor een strategie die wordt aangeduid met de 'campus plus'. Deze richt zich op versterking van de bestaande sport- en onderwijsfunctie in het gebied met de hieraan gerelateerde leisurefuncties. Uit sociale en financiële overwegingen komen er ook nieuwe woningen in het gebied. De toelichting op de keuze voor 'campus plus' is summier en de milieuafwegingen erbij komen niet duidelijk aan de orde. Niet toegelicht is wat de andere strategieën inhouden. Het verdient aanbeveling de (milieu)afweging in het MER iets explicieter uit te werken en ook aan te geven hoe de verschillende onderdelen passen binnen de gekozen 'campus plus' marktvisie, waarin sport en onderwijs worden gecombineerd met daaraan gelieerde vrijetijdsvoorzieningen⁵.

In het Masterplan is reeds uitgewerkt welke milieuambities de gemeente hanteert voor het plangebied. Dat geeft een goede basis om in het MER op voort te bouwen bij het ontwikkelen van alternatieven.

3.2 Besluitvorming

Geef aan welke randvoorwaarden gelden bij dit voornemen vanuit wet- en regelgeving voor geluid, luchtverontreiniging, externe veiligheid en natuurbescherming en besteed aandacht aan het Verdrag van Malta.

Vermeld welke adviezen de waterbeheerder heeft gegeven in het kader van de Watertoets en behandel deze wateraspecten in het MER, voor zover die aansluiten bij het daarin gehanteerde detailniveau.

Geef aan hoe de m.e.r. wordt gekoppeld aan de besluitvorming: voor welk(e) besluit(en) wordt het MER gebruikt? Wanneer het artikel 19-besluit of het bestemmingsplan keuzevrijheden bevat voor de te realiseren voorzieningen en woningen (omvang/aantal en ligging), dan moet het MER informatie geven over de milieueffecten van de volledige bandbreedte in het plan.

⁵ Hoe passen hierin bijvoorbeeld een megabioscoop en de niet-studentenwoningen?

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Bezoekersaantallen

Bepaal bij de raming van de bezoekersaantallen per jaar een onder- en een bovengrens per onderdeel van het plan⁶ en voor het totaal. Stel op basis hiervan twee scenario's op: een "ondergrens"scenario dat ten minste uitgaat van het aantal bezoekers dat nodig is voor een rendabele exploitatie van de accommodaties in het plangebied en een "bovengrens"scenario dat uitgaat van de 'volledige'⁷ benutting van de capaciteit van de accommodaties.

De (bekende) bezoekersaantallen voor de ongewijzigde voorzieningen (met name het huidige stadion) moeten op dezelfde wijze worden weergegeven en hieraan worden toegevoegd, omdat deze substantiële milieueffecten kunnen hebben en beslag leggen op verkeers- en parkeercapaciteit.

Geef voor beide scenario's inzicht in de bezoekersaantallen die op 'maatgevende' momenten in het jaar gelijktijdig⁸ voorkomen. Geef daartoe inzicht in de spreiding over de maanden/seizoenen, de dagen van de week en de uren van de dag. Motiveer aan de hand van deze gegevens welke situaties en getallen als maatgevend kunnen worden beschouwd voor welke milieueffecten. Deze worden in het verdere MER gebruikt voor het beschrijven van de milieueffecten en het toetsen aan de milieurandvoorwaarden. Ga apart in op dagen met bijzondere evenementen en het aantal keren dat deze per jaar voorkomen.

Geef aan welke rol **parkmanagement** kan spelen bijvoorbeeld om te voorkomen dat grote evenementen gelijktijdig plaatsvinden of dat openings- en sluitingstijden zodanig samenvallen dat het ten koste gaat van de parkeercapaciteit. Wat zijn de hoofdlijnen van een dergelijk management. Welke maatregelen kan het bevatten en welke resultaten zijn ermee te bereiken?

4.2 Verkeer, vervoer en parkeren

Verkeer en vervoer

Geef aan welke vervoersstromen het complex genereert en hoe deze over de verschillende vervoerwijzen zijn verdeeld⁹.

(In hoeverre kan besloten (groeps-)vervoer een rol spelen, met name bij evenementen?)

Geef aan welke aanpassingen nodig zijn in het openbaar vervoer wat betreft capaciteit, route, haltes en dienstregeling en in hoeverre deze invloed hebben op de vervoerwijzekeuze¹⁰. Geef ook aan hoe het gebied in het bestaande fietsnetwerk binnen Tilburg en met de omliggende gemeenten wordt opgenomen.

⁶ Sportvelden, tennisbanen, atletiekbaan, kunstijsbaan, sporthal, fitness, squash, sportmedisch centrum, klimhal, de megabioscoop, horeca, congrescentrum, kantoren en woningen. De startnotitie geeft cijfers voor de leisure en voor de woningen. Die voor de woningen zijn waarschijnlijk per dag. Omgerekend per jaar blijken ze een relatief grote hoeveelheid verkeersbewegingen te genereren, die niet kan worden verwaarloosd.

⁷ Volledig zal waarschijnlijk neerkomen op zo'n 85% van de theoretische capaciteit.

⁸ Gelijktijdig wanneer dat in de praktijk kan voorkomen.

⁹ De berekening van de te verwachten modal split (verdeling over de vervoerwijzen) dient onderbouwd te worden door onder andere in te gaan op de kwaliteitsverschillen tussen de bereikbaarheid met de verschillende vervoerwijzen.

¹⁰ De startnotitie meldt alleen dat er een bushalte is nabij Fontys, maar de vraag is of dit een optimale ontsluiting vormt voor alle onderdelen van het terrein.

Parkeren

Geef een raming van de parkeerbehoefte.

De parkeerbalans uit het MER Megabioscoop Tilburg kan als methode worden gebruikt, maar dient uiteraard te worden voorzien van de nieuwste prognoses, aangepast aan de nieuwe plannen.

Voor een eventuele incidentele situatie met evenementen dient een aparte analyse en beschrijving te worden gemaakt, waarbij eventueel parkeerruimte in de wijdere omtrek wordt betrokken. Hoe vaak zal de geplande parkeerruimte in het plangebied niet toereikend zijn en waarheen zal de parkeerdruk zich dan verplaatsen? Welke rol speelt het parkmanagement daarin?

Beschrijf de faciliteiten voor het stallen van fietsen:

- hoe liggen de stallingen ten opzichte van de publiekstrekkers;
- wat is de kwaliteit (al/dan niet bewaakt/overdekt);
- hoe zijn de routes naar de stallingen (direct, (sociale) veiligheid, comfort).

4.3 Ruimtelijke opzet van het plan

- Geef een plattegrond en enkele aanzichttekeningen van het plangebied, waarop ook de bouwhoogten zichtbaar zijn.
- Beschrijf de voorgenomen ontsluiting van het gebied voor auto's, openbaar vervoer, fietsers, voetgangers, pendels en overig georganiseerd collectief vervoer en geef de routes aan binnen het gebied. Waar liggen de haltes van het openbaar vervoer? Hoe is de bereikbaarheid voor hulpdiensten? Hoe zijn de parkeervoorzieningen over het plangebied gespreid?
- Geef aan hoe de lanen en voetpaden kunnen worden gebruikt voor de dagelijkse recreatiebehoefte van de toekomstige bewoners en de omwonenden.
- Geef een beschrijving van de groen- en waterstructuur en van de belangrijkste maatregelen die nodig zijn om de bebouwing te realiseren (grondverzet, sloop, rooien van bomen etc.), voor zover relevant voor het milieu.
- Beschrijf de hoofdprincipes van het waterhuishoudingsplan en ga daarbij in op de reactie van het Waterschap De Dommel op de startnotitie.
- Geef aan op welke wijze in het plangebied met de energie- en watervoorziening wordt omgegaan.
- Bespreek de fasering en de maatregelen die nodig of wenselijk zijn om overlast in de aanlegfase te beperken. Maakt de aanwezigheid van broedvogels het nodig werkzaamheden in het broedseizoen te vermijden?

4.4 Mitigerende maatregelen

Geef een overzicht van de maatregelen die bij het ontwerp, tijdens de aanleg of bij de exploitatie in de verschillende alternatieven zijn voorzien, bijvoorbeeld om:

- de bereikbaarheid te waarborgen en de nadelige gevolgen van de verkeersaantrekkende werking van het initiatief te beperken;
- te voldoen aan de normen en richtlijnen voor geluid, lucht, externe veiligheid, waterberging, waterkwaliteit, bescherming van het bodemarchief en natuurbescherming;

- bij te dragen tot zuinig gebruik van schaarse grondstoffen, energie en water¹¹.

4.5 Alternatieven en varianten

Programma en stedenbouwkundige opzet

Het Masterplan Stappegoor is tot stand gekomen op basis van een uitgebreide afweging, waarbij ook het milieu een rol heeft gespeeld. Dit plan kan daarom als uitgangspunt dienen voor de voorgenomen activiteit.

Wijzigingen in het voorgenomen programma, de ligging van de programmaonderdelen en de voorgenomen ontsluiting hoeven alleen te worden uitgewerkt en beschreven wanneer:

1. zou blijken dat het plan in zijn huidige opzet niet uitvoerbaar is binnen de geldende milieunormen (grens- en richtwaarden);
2. uit de analyse van de milieuambities zou blijken dat met een andere opzet binnen de doelstellingen van de initiatiefnemer een duidelijke milieuwinst kan worden geboekt.

Wel kunnen varianten worden uitgewerkt voor de verdere inrichting¹² van het plangebied, zoals aangegeven op pagina 23 van de startnotitie.

Ad 1. Knelpunten

Bij het verder uitwerken van de voorgenomen activiteit en het in beeld brengen van de milieugevolgen kan blijken dat er milieuknelpunten ontstaan: zo zou de bouw van extra woningen in het plangebied tot problemen kunnen leiden vanwege de normen voor geluid. De komst van grote nieuwe publiekstrekkers, zoals de megabioscoop, of de keuze voor de ontsluiting zou tot te grote congestie kunnen leiden op de toevoerwegen. De sportvelden zouden te dicht bij de A58 kunnen liggen vanuit de normen voor luchtverontreiniging. Geef aan of deze knelpunten leiden tot een andere opzet van het plan.

Ad 2. Ambitieniveau

De gemeente hanteert voor het plangebied een milieuprofiel. Daarin is voor tien milieuthema's het ambitieniveau bepaald. A staat voor ambitieus, B voor vooruitstrevend en C voor gangbaar. Uit de startnotitie en het Masterplan blijkt dat alleen voor water niveau A is gekozen en dat voor geluid, lucht en externe veiligheid het niveau C is vastgesteld. De methode van ambitieniveaus biedt een aanknopingspunt om tot een meest milieuvriendelijke alternatief te komen. Welke maatregelen zijn nodig voor het verhogen van de ambitie en zijn deze maatregelen in de praktijk uitvoerbaar? Zo kan worden verkend waar de kansen voor het meest milieuvriendelijke alternatief liggen.

Milieuwinst is bijvoorbeeld te bereiken bij: de inrichting van het groen, het autovrij maken van het plangebied buiten de directe toevoerwegen naar de parkeerfaciliteiten, aanvullende geluidisolatie van de gevels of -afscherming langs de A58, regulering van het (betaald) parkeren en maatregelen op het gebied van duurzame energievoorziening.

¹¹ Voor water kan worden verwezen naar de suggesties van het Waterschap in diens inspraakreactie; voor energie gaat het met name ook om de win-winsituaties die zijn te bereiken door restwarmte van de ene accommodatie in te zetten voor de warmtevraag van een andere accommodatie.

¹² Daarbij is zeker ook de inrichting/uitvoering van de ontsluitingswegen en kruispunten van belang.

4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) komt dus tot stand door:

- te verkennen op welke milieuthema's een hoger ambitieniveau te realiseren valt;
- na te gaan wat de milieugevolgen zijn van het Masterplan en op basis daarvan het plan bij te stellen. Dit is in ieder geval nodig wanneer er milieuknelpunten optreden;
- te onderzoeken welke mitigerende maatregelen hiervoor een oplossing kunnen bieden en welke eventueel nog extra kunnen worden genomen om de milieukwaliteit van het plan te verbeteren;
- een verdere uitwerking te geven van de inrichting van groen, water en de verharde oppervlakken en daarbij het milieubelang te betrekken.

4.7 Referentie

Als het mogelijk is om de doelen van de initiatiefnemer te realiseren zonder dat de voorgenomen activiteit – of een vergelijkbare activiteit – wordt uitgevoerd, is er een reëel nulalternatief. Dit is in het onderhavige MER niet aan de orde. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen als referentie bij het beschrijven van de milieugevolgen.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

5. **EFFECTBESCHRIJVING**

5.1 Algemeen

- De beschrijving van de milieugevolgen dient te worden gegeven voor de per milieugevolg maatgevende situaties en aantallen, zoals die in §4.1 zijn bepaald.
- Bij de effectbeschrijving moet de invloed van de bestaande activiteiten in het plangebied die niet veranderen, zoals bijvoorbeeld het stadion, ook (apart herkenbaar) worden meegenomen.
- De manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.

5.2 Verkeer en vervoer

De effectbeschrijving voor verkeer en vervoer vormt de basis voor de effectbeschrijving voor diverse andere milieuthema's. Voor verkeer en de verkeersgerelateerde effecten kan het gemeentelijk verkeers- en vervoermodel als uitgangspunt worden gebruikt. In verband met de berekeningen van de geluidseffecten moeten er ook gegevens zijn over de verkeersbewegingen na 23.00 uur.

De startnotitie geeft reeds de relevante punten aan die bij de effectbeschrijving aan de orde moeten komen.

5.3 Geluid

Voor geluid gelden in aanvulling op het gestelde in de startnotitie de volgende aandachtspunten:

De geluideffecten moeten in beeld worden gebracht bij de (hoogst belaste gevels van de) woningen en andere geluidgevoelige objecten voor zover die binnen de (geluid)invloedssfeer liggen van de sport- en leisureaccommodaties en de wegen¹³.

Het MER moet gegevens presenteren voor de dag-, de avond- en de nachtperiode. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen het wegverkeer (op, van/naar en rondom het plangebied) en de sportactiviteiten als geluidbron¹⁴.

Bij de sportactiviteiten als geluidbron kan reeds sprake zijn van cumulatie vanwege gelijktijdigheid van wedstrijden, dat geldt voor het wegverkeer wanneer bijvoorbeeld de aanvang van de sportactiviteiten samenvalt met de spits in het woon-werkverkeer. Verder treedt cumulatie op vanwege het geluid van de sportactiviteiten en dat van het verkeer.

Geef een beeld van de totale (gecumuleerde) geluidbelasting.

Voor de bestaande (te handhaven) geluidgevoelige objecten moet een vergelijking worden gegeven voor de bestaande situatie, de autonome ontwikkeling en de alternatieven. Voor de nieuwe geluidgevoelige objecten gaat het vooral om het in beeld brengen van het te verwachten geluidniveau bij de alternatieven.

5.4 Lucht

Voor lucht gelden in aanvulling op het gestelde in de startnotitie de volgende aandachtspunten:

De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van de grenswaarden voor de immisies van stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). De hieronder genoemde normen zijn afkomstig van vigerende regelgeving, gebaseerd op Europese richtlijnen. De regelgeving voor lucht is in beweging. Houd rekening met de meest recente gegevens en inzichten.

Voor stikstofdioxide moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven waar de grenswaarde voor het jaargemiddelde van 40 µg/m³ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven¹⁵;

¹³ De hoofdwegen en de wegen binnen het plangebied.

¹⁴ Bij de sportactiviteiten moet onder meer gedacht worden aan:

- de muziekpresentatie bij sportaccommodaties (onder andere voorafgaande aan de aanvang van een voetbalwedstrijd, continu bij het schaatsen in de open ijshal);
- het publieksgeluid, inclusief het verkeersgeluid vanaf parkeerterreinen na afloop;
- piekgeluiden, onder andere in geval van woningen in de directe omgeving van tennisvelden (slaggeluid) en hockeyvelden (stotende ballen bij het scoren).

¹⁵ De luchtkwaliteitsnormen die het Besluit luchtkwaliteit geeft, gelden niet alleen voor woningen en gevoelige bestemmingen, maar ook voor de buitenlucht in het algemeen (zie uitspraak 200401178/1, 15 september 2004 van de Raad van State inzake Wegverbreding A2 Den Bosch-Eindhoven).

- worden aangegeven hoe vaak per jaar de uurgemiddelde concentratie groter is dan $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ¹⁶.

Voor PM_{10} moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven in welk gebied de grenswaarde voor het jaargemiddelde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen: ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven;
- op kaart worden aangegeven tot op welke afstand van de weg de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde concentratie wordt overschreden; indien deze grenswaarde ten gevolge van het heersende achtergrondniveau altijd wordt overschreden, dient voor een representatieve afstand van de weg te worden vastgesteld hoe vaak het daggemiddelde van PM_{10} groter is dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Bij de bepaling van de luchtkwaliteit dient de invloed van mogelijke congestievorming te worden meegenomen.

Indien zou blijken dat een of meerdere alternatieven leiden tot het overschrijden van grenswaarden voor de luchtkwaliteit, ook al is dat toe te schrijven aan bijvoorbeeld het heersende achtergrondniveau, dan dient te worden aangegeven, welke maatregelen genomen kunnen worden om zoveel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden¹⁷.

5.5 Externe veiligheid

Volgens de Risicoatlas wegtransport gevaarlijke stoffen is er op de A58 ter hoogte van Tilburg-Zuid sprake van benadering van de oriënterende waarde voor het groepsrisico. Motiveer of groepsrisico ten gevolge van wegtransport voor het onderhavige project een relevant aspect is.

Zo ja, geef dan een berekening van (de verandering in) het groepsrisico en ga in op de aspecten van risicoreductie, zoals zelfredzaamheid en hulpverlening. Toon aan dat aan de waarden voor plaatsgebonden risico wordt voldaan.

Ga in het kader van de externe veiligheid ook in op de opslag van koelvloeistof bij de ijsbaan: aard en hoeveelheden van de koelvloeistof en de eventueel bijbehorende risicocontouren

5.6 Lichthinder

Diverse sportvoorzieningen zullen in de avonduren worden verlicht. Geef aan of en hoe in het plangebied wordt voldaan aan de richtlijnen van de NSVV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde).

¹⁶ Het is niet te verwachten dat dit uurgemiddelde overschreden zal worden. Hetzelfde geldt voor overschrijding van de grenswaarden voor benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en lood. Toch is het raadzaam om het uurgemiddelde en de grenswaarden aan de orde te stellen in het MER, gezien de recente jurisprudentie. Dit kan kwalitatief.

¹⁷ Zie ook uitspraak 200308160/1, 12 mei 2004 van de Raad van State inzake A1 traject Hoevelaken - Barneveld.

5.7 Woon- en leefmilieu

Combineer de hiervoor aangegeven effectbeschrijvingen in een beschouwing over het woon- en leefmilieu in het plangebied, waarin niet alleen de hinderaspecten, maar ook de positieve kanten worden belicht, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheden voor recreatief medegebruik van het terrein. Beschouw daarbij het woonmilieu bij de bestaande en nieuwe woningen in het plangebied, het leefmilieu op de sportterreinen en eventuele hinder buiten het plangebied.

5.8 Overige milieuaspecten

Over de hieronder genoemde (milieu)aspecten kan het MER beknopt blijven, omdat zij voor de besluitvorming minder belangrijk zijn dan de hiervoor genoemde milieuaspecten.

- Bodem: motiveer waarom het eerder uitgevoerde bodemonderzoek voor de plannen voor de megabisocoop ook toereikend is voor de nu voorliggende plannen.
- Water: beschrijf de effecten van het plan en van de alternatieven voor waterkwantiteit, -kwaliteit en -verbruik.
- Natuur: geef de negatieve en positieve effecten van het plan voor de belangrijkste in het plangebied voorkomende beschermde soorten.
- Landschap: geef de visuele effecten van het plan aan de hand van enkele aanzichttekeningen.
- Cultuurhistorie en archeologie: geef aan hoe rekening wordt gehouden met het te beschermen bodemarchief in het plangebied.
- Broeikasgassen: geef aan welke bijdrage het plan levert aan de emissies van broeikasgassen (geef de verschillen aan van eventuele varianten in de energievoorziening van het plangebied en van varianten voor het verkeer en vervoer).
- Ruimtegebruik: geef aan hoe invulling is gegeven aan de ambitie tot zuinig ruimtegebruik. Geef aan of het plangebied ook in de nieuwe opzet nog een functie kan vervullen als recreatief uitlooph gebied voor de bewoners.

6. **VORM EN PRESENTATIE**

Gebruik goed en recent kaartmateriaal met duidelijke legenda's. Neem ten minste één kaart op met alle in het MER gebruikte topografische namen. Zorg voor een publieksvriendelijke samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordeling overzichtelijk staan weergegeven.

7. **OVERIGE PUNTEN**

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie', 'evaluatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Locatieontwikkeling Stappegoor te Tilburg

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

VERZONDEN

3 MEI 2005

gemeente Tilburg

De commissie voor de Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Afdeling
Ruimtelijke Ordening

Ons kenmerk
PU2005 005923 LvG

Uw kenmerk

Datum
2 mei 2005

Onderwerp
startnotitie MER
Stappegoor

Bezoekadres
Stadhuisplein 130

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	4 MEI 2005
nummer	
dossier	1601-1+2
kopie naar :	HL/bib/ab/g/

Geachte heer/mevrouw,

10x

Door een consortium bestaande uit Crapts Projectontwikkelingsmij. B.V., Hopman Interheem Groep B.V. en Rabo Vastgoed BV is een startnotitie opgesteld als eerste stap in de procedure die moet leiden tot een milieueffectrapportage/ Strategische Milieubeoordeling ten behoeve van de locatieontwikkeling van het gebied Stappegoor. Het gebied Stappegoor zal verder ontwikkeld worden voor sport, onderwijs, leisure en woningbouw. Het mer-plichtige besluit is de artikel 19 WRO vrijstelling die voor de ontwikkeling verleend zal gaan worden.

Postadres
Postbus 717
5000 AS Tilburg

Telefoon
013 542 88 11
Faxnummer
013 542 87 44
Doorkiesnummer
013 542 82 61

De startnotitie zal met ingang van 6 mei 2005 gedurende 4 weken voor eenieder ter inzage worden gelegd. Conform het bepaalde in artikel 7.14 van de Wet Milieubeheer stellen wij u in de gelegenheid advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport. Hiertoe hebben wij in 10-voud de startnotitie bijgevoegd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Tilburg,
namens deze,
hoofd afdeling Ruimtelijke Ordening.

ir. Rinke Brinksma

Beleidsontwikkeling
Economie
Milieu
Ruimtelijke Ordening
Maatschappelijke
Ontwikkeling
Onderwijs en Jeugd

Bijlage(n): 10 startnotities

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in "De Tilburgse Koerier" d.d. 4 mei 2005

Startnotitie MER / SMB Stappegoor

De gemeente Tilburg heeft een intentieovereenkomst gesloten met een consortium met de doelstelling om de locatie Stappegoor verder te ontwikkelen voor sport, onderwijs, leisure en woningbouw. Om dit voornemen te realiseren zullen vrijstellingsprocedures ingevolge artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden doorlopen. Op grond van de Wet Milieubeheer en het Besluit Milieueffectrapportage bestaat de verplichting voor dit voornemen een Milieueffectrapport (MER) op te stellen. In het MER zullen de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de mogelijke inrichtingsalternatieven worden beschreven. Hiertoe dient een mer-procedure te worden gevolgd.

Het opstellen van een startnotitie vormt de eerste stap in deze procedure. Ingevolge de Europese richtlijn 2001/42/EG voor de milieubeoordeling van plannen die het kader vormen voor MER-plichtige activiteiten dient tevens een Strategische Milieubeoordeling (SMB) te worden opgesteld. Met deze bekendmaking geven wij kennis van het raadplegen van betrokken bestuursorganen met betrekking tot het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van de SMB. Van 6 mei tot en met 2 juni 2005 ligt de Startnotitie MER/SMB Stappegoor voor een ieder ter inzage in het gemeentelijk informatiecentrum, de balies Bouwen en Wonen in de stadswinkels en servicepunt Udenhout. Adres en openingstijden: zie colofon. Conform het bepaalde in artikel 7.14 van de Wet Milieubeheer stellen wij een ieder in de opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport. Reacties kunnen worden gestuurd aan het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg, Postbus 717, 5000 AS Tilburg, onder vermelding van 'Startnotitie MER/SMB Stappegoor'.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: gemeente Tilburg

Bevoegd gezag: gemeente Tilburg

Besluit: besluit ex artikel 19 van de Wet ruimtelijke ordening

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: het verder ontwikkelen van de locatie Stappegoor voor sport, onderwijs, leisure en woningbouw

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 mei 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 13 juli 2005

Bijzonderheden: De bestaande functie van het gebied Stappegoor voor onderwijs, sport, recreatie en wonen moet verder ontwikkeld. Omdat er daardoor in het plangebied mogelijk meer dan 500.000 bezoekers per jaar extra komen, wordt een milieueffectrapportage uitgevoerd. De Commissie legt in haar advies het accent op de bezoekersramingen en de daaruit voortvloeiende verkeersaanrekkende en parkeerbehoefte. Verder moet in het MER worden ingegaan op het tegengaan van milieuknelpunten en op het benutten van milieupotenties in en (voor zover relevant) rondom het plangebied.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. G. Blom (voorzitter)

ing. R.P.M. Jansen

ing. P.M. Peeters

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep:

drs. M. van Eck

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050601	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050607
2.	20050520	Rijkswaterstaat	Den Haag	20050607
3.	20050606	Waterschap Dommel	Boxtel	20050614
4.	20050601	Provincie Noord-Brabant	Den Bosch	20050614

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Locatieontwikkeling Stappegooor te Tilburg**

De gemeente Tilburg wil in samenwerking met private partijen de bestaande functies van het gebied Stappegooor voor onderwijs, sport, recreatie en wonen verder ontwikkelen en versterken. Omdat er daardoor in het plangebied mogelijk meer dan 500.000 bezoekers per jaar extra komen, wordt een milieueffectrapportage uitgevoerd.

ISBN 90-421-1613-7